

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija . . . Lir 8.000

Letna inozemstvo . . . » 13.000

Letna inozemstvo, USA dol. 15

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXIX. - Štev. 28 (1461)

Gorica - četrtek, 14. julija 1977 - Trst

Posamezna številka Lir 200

Kaj bo z nami?

V nedeljo 26. junija letos sem bil v Brixnu na Južnem Tirolskem in sem bil priča zgodovinskemu dogodku, ki ga je katoliška javnost na Južnem Tirolskem zabeležila s težko bolečino in skrbjo. Domači listi so celo poročali, da se je kaj takega prvič zgodilo v dolgi in burni zgodovini velike in razsežne briksenske škofije, ki se sedaj imenuje škofija Bocen-Brixen.

V veličastni škofijski stolnici je namreč škof Jožef Gargitter tisto nedeljo podelil mašniško posvečenje samo dvema bogoslovcema, ki sta pa oba italijanske narodnosti, in od teh dveh samo eden domačin. Prvič se je torej zgodilo, da za Južno Tirolsko ni bil letos posvečen noben novomašnik nemške narodnosti in jezika.

Ko sem stopil v stolnico, ki žal ni bila polna kakor ob drugih takih priložnostih, sem imel občutek, da ni vse tako kakor bi človek rad pričakoval in doživel. Pobožnost mašniškega posvečenja s slovesno mašo je izvenela kar v treh jezikih, a prevladoval je italijanski jezik. Škof sam je takoj v začetku slovesnosti razložil, zakaj ta posebnost. Po evangeliju je pa najprej nagovoril oba kandidata v italijanskem jeziku in ju povabil, naj ostaneta zvesta poklicu, ki sta si ga po božjem klicu sama izbrala. Sledila je daljša pridiga v nemškem jeziku. V njej je škof znova povedal, kakšno pomanjkanje duhovnikov občuti že danes tudi boccenska in briksenska škofija. Ljudje naj se tega dobro zavedajo! Kristus sam je naročil, naj ljudje molijo, da nebeški Oče pošlje delavce v svoj vinograd. A molitev sama ne zadostuje. Treba je dobrih krščanskih družin, ki naj bi z veseljem dale kakega otroka v službo Cerkev in za Cerkev. A teh je žal vedno manj.

Škofova pridiga se mi je zdela preprosta in jasna. Vsi smo čutili, da je škofu zelo hudo. Meni se je še zdelo, da škof s svojo pridigo bolj sebe kakor vernike bodri in jih prosi, naj se ne vdajajo malodušnosti. Cerkev je večna in Kristus je ne bo zapustil ali prepustil hudobnim silam. V bodoče bo bolje — je bila njegova vzpodbujajoča beseda.

Iste besede, isto vero in prepričanje mi je škof potrdil nekaj dni pozneje v prijateljskem razgovoru. V bodoče bo bolje! A kljub tej škofovi besedi mi je bilo tisti dan zelo hudo. Mislim sem na naše razmere, na naše duhovnike, na bodočnost, ki nas čaka, če bomo ostali brez duhovnikov. Kaj bo z nami?

ZADEVA ŽIVLJENJSKEGA POMENA

Marsikdo se pri nas ne zaveda težkega položaja, v katerem živimo. Kaj bo namreč z nami, ko bodo na Primorskem in Italiji odmanjkali duhovniki? In tragika našega položaja je prav v tem, da se te tragike ali nesreče ne zavedamo ali pa se ne moremo in se nečemo z njo sprijazniti. Zaradi tega še vedno sanjamo, pričakujemo ne vem kakšen čudež od zgoraj, kakšno izredno pomoč, delamo načrte ali račune brez krčmarja; in zato nismo sposobni, nimamo dovolj poguma, da bi pogledali odkrito v bodočnost in izdelali pogumen načrt za pastoralno delo v času, ko bo število duhovnikov še manjše ali pa bodo življenjske sposobnosti posameznih naših duhovnikov še slabše kakor so danes.

Res je, da je pomanjkanje duhovnikov povsod po svetu zelo občuteno. A za nas tu je ta zadeva življenjskega pomena. Postali smo namreč misijonska dežela.

A kdo naj gre danes za duhovnika? Kaj mu ta stan obeta? Zopet je res, da nam marsikdo obeta boljše bodočnost in boljše izgleda za bodočnost. A kdo naj to verjame? Ali je res dovolj zaupanje v božjo previdnost? V svetu se marsikaj spremeni in danes ne vemo, kakšno zunanjo obliko bo zavzelo pastoralno delo v življenju Cerkev v bližnji in daljni bodočnosti. A brez duhovnikov ne bo šlo. Saj so duhovniki v Cerkvi posredovalci božje besede, božje milosti, božje ljubezni in božjega življenja.

Težko je danes koga spraviti v duhovniški stan. Človeško gledano postaja tak korak vsak dan težji. Javna miselnost nam

ni naklonjena. Sola nas odklanja. Javno mnenje podira trdnost krščanske družine z oznanjevanjem razporoke, splava, spolne razbrzdanosti pod pretvezo svobode, nepoštenosti, nezvestobe, neodgovornosti.

Kje naj se danes najde fant, ki bi pogumno stopil na pot krščanske odpovedi in ljubezni ter prevzel nase jarem božje službe in se veselo odzval Kristusovemu klicu: Hodi za menoj!? In vendar prav ta naš čas potrebuje duhovnika. Brez njega, brez njegovega dela, molitve in daritve ljudje ne bodo postali boljši!

Marsikateremu mladeniču se porodi misel in želja, da bi stopil v duhovniški stan, a sčasoma se skesa in si dopoveduje v osebno obrambo: »Če bi bili časi boljši, bi že postal duhovnik. A v tem drenju, v tem času nejasnosti in krivice ni prostora za me.« - »Ne tako, moj dragi, ti odgovarja duhovnik. »Prav ta prostor, ta čas, te razmere čakajo nate. Vse to pričakuje pogumni ljudi, mladih ljudi, ki naj v današnji svet zanesejo novo luč, nov sijaj božje resnice in ljubezni.«

VPRAŠANJA, KI TERJAJO ODGOVOR

Večkrat se vprašujemo, zakaj danes ni duhovniških poklicev. Odgovor na to vprašanje ni lahek. Vsak odgovor je lahko pravičen, je pa tudi lahko netočen.

Ko sem bil 26. junija v Brixnu, mi je po mašniškem posvečenju prišel v roke odloomek evangelija, v katerem sveti pisatelj pripoveduje, kako je Jezus ozdravil deset gobavcev. Pripoveduje, kako se je od desetih prišel zahvaliti le eden. Jezus je to nevhvaležnost občutil in pripomnil, da jih je ozdravil deset in ne samo enega. Evangelist pripominja s pomenljivo besedo, da je bil ta edini Samarijan, torej tujec.

Ali nas morda ne tare pomanjkanje duhovnikov zaradi naše nevhvaležnosti? Imeli smo vero, držali smo s Cerkvijo, ljubili Boga in bližnjega. Postali smo nevhvaležni: zavrgli smo Kristusa in Cerkev in se začeli navduševati za osebe in ideje, ki niso krščanske in ne Kristusove in ki bodo verjetno že v bližnji prihodnosti po razvalinah padle v zgodovinsko pozabo. In kdo bo na teh razvalinah jokal kakor prerok Jeremija na razvalinah Jeruzalema?

Vsak poklic je dejanje ljubezni, dvojne ljubezni, s strani Gospoda, ki kliče, in s strani poklicanega. Posebno velik je dar ljubezni z božje strani, ko gre za poklic, ki je na poseben način posvečen službi za Boga in za Cerkev. Toliko večja mora biti tudi sposobnost ljubezni pri tistih, do katerih pride ta posebno zahtevni klic. Duhovniki, starši in vzgojitelji, pomagajmo plemenitim in velikodušnim fantom, da bodo rastle v ljubezni do Kristusa in njegove Cerkve!

DR. LOJZE SKERL

Narodnostne manjšine v Italiji so se združile v federacijo

V Desenzanu ob Gardskem jezeru je bilo 2. julija zasedanje predstavnikov Slovenske skupnosti, francoske manjšine iz Doline Aosta, nemške manjšine iz boccenske pokrajine, Furlanskega gibanja, tridentinsko-tirolske ljudske stranke in okcitanskega gibanja. Slovensko skupnost so na zasedanju predstavljali Drago Štoka, Marjan Terpin, Rafko Dolhar in Marija Ferletič.

V prvem delu zasedanja so predstavniki omenjenih narodnostnih skupnosti izdelali predlog za statut, ki bo politične predstavnice imenovanih narodnostnih skupnosti povezal v federacijo, katere glavni namen bo skrb za življenje in razvoj narodnostnih manjšin v Italiji. V komiteju te federacije bo po en predstavnik vsake manjšinske stranke, to je skupno šest. Vsako leto bo skupščina narodnostnih manjšin, ki bo seveda imela posvetovalni glas. Na skupščini bodo lahko prisotne kulturne organizacije, ki delujejo med narodnostnimi skupnostmi. Predlog za statut je

V nedeljo 10. julija je goriška škofija obhajala spomin ustanoviteljev oglejske Cerkve sv. mučencev Mohorja in Fortunata. Njun liturgični praznik se sicer obhaja 12. julija, toda letos se je praznovanje preneslo na nedeljo prej. Razlog je bila desetletnica imenovanja msgr. Petra Cocolina za goriškega nadškofa. Tako so goriški verniki in duhovniki združili oba spomina v enotno slavo.

Ob 19. uri se je v oglejski baziliki zbralo lepo število vernikov, ko so duhovniki z nadškofom pristopili k oltarju za somaševanje. Pel je mladinski zbor mašo »de angelis«; zboru so se pridružili tudi številni verniki, saj je ta melodija še zmeraj živa med furlanskim ljudstvom. Bila so prebrana berila v furlanščini in slovenščini, evangelij pa v italijanščini, kar je bilo viden odraz etničnega stanja v goriški nadškofiji. Posebnost je bila predvsem furlanščina, ki je letos prvič dobila uradno mesto med škofovo mašo. Furlani so bili s tem gotovo zadovoljni.

Po evangeliju je g. nadškof spregovoril najprej v italijanščini, potem je kratko nagovoril tudi slovenske vernike v slovenščini. Skoda, da je bilo ob začetku maše premalo Slovencev navzočih, tako da je pozneje odpadlo petje v slovenščini. Mislimo, da ni prav, če se takih slavij ne udeležujemo v večjem številu.

SKOFOVA BESEDA SLOVENSKIM VERNIKOM

Zbrali smo se v cerkvi, ki nas združuje kot ljubezniva mati. Zato čutimo dolžnost,

da prijazno pozdravimo brate in sestre, ki so slovenskega jezika. Čeprav imamo različne jezike in navede, smo tesno povezani v eno samo veliko družino. Povezuje nas ista vera, ista božja ljubezen in isto trdno upanje, ki prihaja od Kristusa ter vodi k skupnemu nebeškemu Očetu.

Ne zapiramo si oči pred vprašanji in težavami, s katerimi se srečujemo v svojem vsakdanjem življenju. Poznamo razlike, a se zavedamo, da lahko vse to polepša in obogati naše življenje in čustvovanje. Občudujemo vse, ki se trudijo za bratsko sodelovanje med različnimi narodi, in vsepovsod iščejo dobre in plemenite pobude in dejanja. Kristus hoče, da bi bili vsi kot ena čreda dobrega Pastirja, varuha naših duš.

Pri tem svetem in blagoslovljenem prizadevanju nas bodo podpirali vsi naši zavetniki, posebno sveta Mohor in Fortunat. Tako bomo rasli v svetosti, modrosti in ljubezni pred Bogom in pred ljudmi. Približali se bomo Bogu, ki hoče, da bi se vsi ljudje zveličali in prišli k spoznanju resnice. S temi željami kličem na vas vse obilen božji blagoslov.

SKOFOVA PRIDIGA VSEM NAVZOČIM

Ob spominu na sveta zavetnika goriške nadškofije in ob misli na deset let skupaj prehojene poti čutimo potrebo, da razmislimo o smislu naše pripadnosti Kristusovi Cerkvi.

Gledajoč na Cerkev z očmi vere, lahko rečemo, da je Cerkev Kristus, podaljšan v

zgodovino človeštva, njeno poslanstvo pa je voditi, učiti in posvečevati. Sv. Pavel jo označi kot Kristusovo skrivnostno telo, živ organizem, v katerega se ljudje vključujejo po veri in krstu.

Skrivnost Cerkve, človeško znamenje božje resničnosti kot so Kristus, Evharistija, sv. pismo zahtevajo mnogo vere, saj je težko verovati v Cerkev, ki je istočasno božja in človeška, sveta in pregrešna. Težave, ki danes doživljamo, so iste kot v prvih krščanskih občinah in izvirajo iz duha napuha ter samoljubja, ki sta največja sovražnika ponižnosti in pokorščine, kateri sta bili tako značilni za Kristusa.

Mogočni stebri te bazilike so podoba naših župnij, cerkvenih združenj in gibanj. Toda mnogo poti nam še ostaja prehoditi, kajti z vseh strani nas ogrožajo oporekanje, nasprotstva, zavist in osebni interesi, ki rušijo edinstvo, otežkočajo dušnopastirsko vsklajevanje in onesposabljaajo tisto pričevanje, ki bi ga morali dati svetu.

Gospod kliče nas vse, kakor Petra, da bi hodili po razburkanih vodah življenja in vrgli mreže našega evangelijskega oznanjevanja. To pa zahteva, da se damo voditi Sv. Duhu in težimo za svetostjo, ki je izpolnitev božje volje.

Značilen pojav našega časa je slabotna zavest pripadati Cerkvi, pomanjkanje smisla za evangelizacijo, upadanje duhovnih in redovnih poklicev, odsotnost čuta odgovornosti za Cerkev in družbo, v kateri živimo, težaven dialog z današnjim svetom, njegovim ponašanjem in njegovo politično usmeritvijo. Potreben nam je pogum, da se svetu pokažemo, da ljudi poiščemo, kjer so in da izpričujemo ljubezen do vseh.

To je svojsko poslanstvo laikov, staršev, vzgojiteljev, politikov, delavcev, mladine. Laikat v Cerkvi se poraja v krstu, se uvrsti v birmi, se hrani z Evharistijo in ustvarja zavest enakosti ter bratstva. Če je tudi naša Cerkev grešila s klerikalizmom, ko je vse preveč dela nalagala duhovnikom, laike pa nedelavne puščala ob strani, temu danes lahko sledi zavestna zavzetost laikov pri evangelizaciji družbe.

Mladi naj se velikodušno odzovejo Gospodovemu vabilu, če jih kliče v duhovništvo, v Boga posvečeno življenje, na misijonsko delo; redovnice naj nudijo pričevanje molitve in služnja bližnjemu; trpeči naj sodelujejo s Kristusovim odrešilnim delom, da vključijo svoj križ v njegovega; kristjani, ki so dejavni na političnem in socialnem področju naj pri tem razodevajo značilne krščanske kreposti; in končno naj bodo duhovniki goreče priče evangelija, pobudniki duhovnih poklicev in vzorni oblikovalci zaupanja jim duš.

To je dediščina, ki nam jo je zapustil sv. Mohor in ki jo sedanjí škof znova polaga pred goriško Cerkev, da bo naša skupna pot, usmerjena po evangeliju in zanjem koncilu odgovarjala poslanstvu, ki nam ga je Kristus zaupal, preden se je vrnil k svojemu Očetu.

Ob darovanju so zastopniki župnijskih občeštev v sprejemu prinesli darove posameznih župnij in verskih skupnosti ter jih izročili g. nadškofu za misijono v državi Slonokoščena obala. Zbor je ves čas vpletal primerne liturgične tekste v latinščini in italijanščini. Presenečenje je bilo med obhajilom, ko se je nenapovedan oglašil napev »Marija skoz življenje«. Tri vijoline so ga izvajale s prijetno ubranostjo. Ob koncu maše smo zvedeli, da so bili izvajalci iz vasi Soča, ki so prišli, da se tudi oni udeležijo nedeljskega slavlja. Tudi njihov nastop je bil potrditeljske pisanosti nekdanjega oglejskega patriarhata, pisanosti, ki je sedaj prešla na goriško in druge škofije, ki so nastale na njegovem ozemlju.

Oglejska bazilika je za take slovesnosti čudovito primeren prostor, bodisi zaradi svojih zgodovinskih spomenikov iz prvih časov krščanstva pri nas, bodisi zaradi arhitektonske strukture in svetlobe, ki prodira skozi romanska okna, da v baziliki ni tiste teme, ki marsikoga moti v gotških zgradbah. Lepo slovesnost je povečalo tudi vreme, ki se je na večer po popoldanski nevihti zjasnilo v tiho poletno noč.

Baragov dan v Dobrnič

Štiri do pet tisoč častilcev v duhu svetosti umrlega škofa Baraga se je zbralo v nedeljo 10. junija v Dobrnič na Dolenjskem, kjer je bil Baraga pred 180 leti (29. junija 1797) krščen v župni cerkvi in prejel ime Friderik Irenej.

Seveda tolika množica ljudi ni mogla v cerkev, zato so postavili oltar na prostem. Vreme je vzdržalo do konca slovesnosti, tako da je ves spored potekel brez ovir. Sv. mašo so opravili navzoči duhovniki v koncelebriranju z ljubljanskim nadškofom dr. Pogačnikom in njegovim pomožnim škofom dr. Leničem, ki je tudi imel cerkveni govor, peli pa so združeni pevski zbori, nad 300 pevcev in pevk.

Po maši se je svečanost nadaljevala na istem prostoru. Prelat dr. Vilko Fajdiga iz Ljubljane, vodja misijonskega centra je predstavil pomembne osebe, ki so prišle v Dobrnič in nato povezoval posamezne točke. Iz Sev. Amerike so med drugimi

prišli iz Marquette zastopnik škofa Salatek, Rupp, tajnik nadškofa iz Clevelanda, p. Anastazij Lavrenčič iz Detroita, župnik Fr. Hribšek iz Pittsburgha. Iz Rima je prišel dr. Maksimilijan Jezernik. Ker je bil dr. Janez Jenko, administrator koprške škofije zadržan, je poslal svojega zastopnika.

Govorili so zastopnik škofa iz Marquette, Rupp, Frank Kosem v imenu škofa Hickeya iz ZDA, frančiškan Anastazij Lavrenčič tudi iz ZDA, urednik »Ognjišča« iz Koprake Bole ter kot glavni govornik dr. Franc Perko, dekan teološke fakultete iz Ljubljane. Vmes so nastopili otroci iz Dobrniča s priložnostnimi deklaracijami, med njimi »Oj hišica očetova«, in združeni zbori.

Vso svečanost je zaključil prelat dr. Fajdiga, ki je prebral razne telegrame, kateri so bili odposlani, med njimi sv. očetu in postulatorju za Baragovo beatifikacijo. Na koncu je vsa množica zapela vedno mogočno »Marija skoz življenje«. - L. D.

★

Dovoljenje za nove cerkve v Sloveniji

Predsednik komisije SR Slovenije za odnose z verskimi skupnostmi Stane Kolman je povabil k sebi na razgovor ljubljanskega nadškofa dr. Pogačnika in ga obvestil, da je bilo izdano dovoljenje za lokacijo za cerkev v Kisovcu pri Zagorju ob Savi. Lokacija je bila dana tudi za cerkev v Novi Gorici, pogovori za lokacijo nove cerkve v Portorožu pa se nadaljujejo. Govorila sta tudi o uporabi cerkve v Grobljah pri Domžalah v bogoslužne namene. Izpraznjeno bo župnišče v Lescah pri Radovljici in v Mostah v Ljubljani. Prav tako bo rešeno vprašanje stanovanja duhovnikov v Kranju.

Dneva miru: »Če hočeš mir, brani življenje!« Na to poslanico je predsednik Argentine general Jorge Videla dejal, da vlada sprejema škofovske ocene. Ne gre preslišati, kar so škofje dejali o položaju v državi. Tudi je obžaloval, da je prišlo do nekaterih povračilnih ukrepov varnostnih sil, ki niso bili vedno zakoniti.

Argentinski škofje so se v svoji poslanici, sprejeti na zadnjem plenarnem zasedanju, zavzeli za dosledno spoštovanje človeške osebe. Vse preveč se je v deželi razbohotilo zlo. Številne krivice, uboji, nasilno ravnanje s političnimi nasprotniki, nezakonita zapiranja, izginotje ljudi prav gotovo niso v skladu z geslom letošnjega

Prenovitev v Svetem Duhu

Ko se kandidati pridružijo molitvenim skupinam binkoštnikov, jih člani najprej poučijo, kaj jim je treba storiti. Potem prejmejo »krst v Sv. Duhu«. To ni kakov zakrament. Pri zakramentu sv. krsta in sv. birme človek že prejme Sv. Duha. Krst v Sv. Duhu pa je nekaj drugega. V novi zavetnosti se sedemkrat omenja. Sv. Pavel npr. piše: »V enem Duhu smo bili vsi krščeni v eno telo, Judje in Grki, sužnji in svobodni, vsi smo bili napojeni z enim Duhom« (1 Kor 12, 13). Krst v Sv. Duhu pomeni prejem polnosti darov Sv. Duha, kakor se je zgodilo na prve binkošti: »In vsi so bili napolnjeni s Sv. Duhom« (Apd 2, 4).

Za apostole in prve kristjane je to pomenilo, da so se popolnoma spremenili, so postali novi ljudje, polni veselja in poguma, da so razumeli skrivnost Kristusove smrti in vstajenja in so bili pripravljeni pričevati zanj z vsemi svojimi močmi. Na zunaj se je Sv. Duh razodel v ognju in vetru. Peter je pogumno nastopil. Govorili so razne jezike in slavili Boga.

Dvajset let pozneje je apostol Pavel v Efezu na kristjane položil roke in prišel je nanje Sv. Duh, govorili so jezike in prerokovali. Krst v Sv. Duhu so vedno sledili tudi izredni, nadnaravni darovi, imenovani karizme.

POMEN KRSTA V SV. DUHU

Kaj naj pa danes pomeni krst v Sv. Duhu? Otroci kmalu po rojstvu prejmejo krst. Dolej se tudi za birmo niso dosti pripravljali in so jo še kot otroci takoj po prvem sv. obhajilu prejeli. Cerkve zdaj za pripravo zahtevajo veliko več. Po prejemu teh zakramentov se posebni darovi niso mogli pokazati.

Za binkoštnike krst v Sv. Duhu pomeni oživiljenje krsta in birme. Odrasel človek tedaj zavestno, prostovoljno, duhovno pripravljen z veseljem sprejema izredne darove. Brez vsakega pridržka obnavlja krstne obljube, se popolnoma preda delovanju Sv. Duha, postane nov človek. Krst v Sv. Duhu pomeni zanj obujenje žive vere v nezmotne Kristusove obljube in gorečo željo, da ga slavi. Krst v Sv. Duhu je zanj radikalno spreobrnjenje k Bogu. Živeti hoče za naprej novo življenje. Nekaj skrivnostnega prešinja vso dušo.

Človek dobi smisel za molitev, ki postaja lahka, privlačna. Zbudi se velika želja po branju sv. pisma, ki dobi zanj nov, svež pomen, kakor če bi ga vzel prvič v roke. Liturgija mu postane bolj zgovorna, dobi večji pomen. Iz duše izgineta dvomi, zaskrbljenost, črnoglednost, potrtost. Ne vda se več kakemu mračnemu fatalizmu. V sebi nosi željo po polnosti življenja, ki ga gleda pred seboj.

Seveda se kandidati za krst v Sv. Duhu temeljito pripravijo. Odločilnega pomena je zanje, da se popolnoma odločijo za Kristusa in obudijo vero v njegove obljube. To so storili apostoli, ko jim je Gospod naročil, »naj ne hodijo iz Jeruzalema, marveč naj čakajo Očetove obljube, o kateri ste slišali od mene; kakaj Janez je krščeval z vodo, vi pa boste krščeni s Sv. Duhom ne dolgo po teh dneh!« (Apr 1, 4-5). Navadno opravijo življenjsko spoved. Iz srca želijo prejeti Sv. Duha in v ta namen molijo.

KARIZMATIČNI DAROVI

Pravijo, da prejem krsta v Sv. Duhu skoraj vedno spremljajo nadnaravni darovi: govor nepoznatih jezikov, prerokovanje, ozdravljanje... Nekateri te darove prejmejo pozneje čez teden in mesece. Če kdo teh darov ne prejme, pravijo, da mora biti ovira na ljudeh, ki se niso dovolj na ta krst pripravili. Navadno so to isti darovi, kakor so jih v obilni meri prejeli apostoli in tudi prvi kristjani.

Apostol Pavel jih v pismu Korinčanom našteva: »Različni so duhovni darovi, isti pa je Duh. In različne so službe, isti pa je Gospod. In različna so dela, isti pa je Bog, ki dela vse v vseh. Slehernemu pa se razodelje Duha daje v korist. Enemu se po Duhu daje beseda modrosti, drugemu beseda spoznanja po istem Duhu, drugemu darovi ozdravljanja v enem Duhu; drugemu čudežna dela, drugemu prerokovanje, drugemu razločevanje duhov, drugemu raznovrstni jeziki, drugemu razlaganje jezikov. Vse to pa dela eden in isti Duh, ki deli slehernemu, kakor hoče« (1 Kor 12, 4-11). Tu jih sv. Pavel našteva devet: dar jezikov, dar razlaganja jezikov, dar prerokstva, dar ozdravljanja, dar čudežev, dar vere, dar razlikovanja duhov, dar modrosti in dar vednosti. Na raznih mestih v svojih pismih našteva še druge, vseh skupaj devetnajst. Seveda pa Sv. Duh more deliti še druge darove po potrebi vsakogar in po potrebi časov.

Kdor te darove sprejme, mora biti pri-

pravljen, da jih uporablja, kakor hoče Sv. Duh. Vedeti je treba, da izredni darovi nič ne dodajo človekovi svetosti. Kdor jih je prejel, ne hrepeni po tem, da bi jih uporabljal po svoji volji, ker bi ga vodila želja po senzacijah ali da bi sam pridobil na ugledu in vplivu. Odstraniti je treba vse ovire, da ne išče svoje hvale, ampak le božjo slavo. Darovi se dajejo vedno zato, da se širi vera. Bolniku je treba najprej dati vero in potem šele zdravje.

Tisti, ki sodelujejo pri molitvenih skupinah za prenovitev v Sv. Duhu, zatrjujejo, da se trajno vršijo resnična ozdravljenja, prerokovanje, govorjenje nepoznatih jezikov in drugi darovi.

Nekaj velikega bi se začelo dogajati po naših cerkvenih skupnostih, če bi v njih nastale binkošne skupine. Zapihal bi očičuščujoč veter, ki bi prenovil versko življenje v naših krajih.

JP

KRATKE NOVICE

■ Člani fanatične muslimanske ločine so ugrabili in nato ubili bivšega ministra za verske zadeve v Egiptu Al Zahabija. Policiji je kmalu uspelo aretirati voditelja te ločine, ki mu bo sodilo vojaško sodišče.

■ V Pakistanu je prišlo s strani vojske do državnega udara. Ker ministrski predsednik Ali Butto ni znal zblizati stališč vlade in opozicije za rešitev politične krize, ki je že od zadnjih volitev razjedala državo, je vmes posegla vojska ter priprla Ali Butta, voditelja vladajoče ljudske stranke in voditelje opozicijske narodne zveze. Vojaškemu odboru predseduje general Ziaul Hak.

■ Predsednik libanonske sekcije mednarodne katoliške dobrotelne organizacije »Charitas« Mazloum je dejal, da je zadnja državljanska vojna v deželi, ki nima niti tri milijone prebivalcev, terjala 40.000 mrtvih, 150.000 ranjenih, 30.000 sirot in tri sto tisoč beguncev. Popolnoma ali delno porušenih je bilo 95 naselij. Potrebni bi vsaj pet milijard dolarjev, da se obnovi gospodarstvo dežele.

■ Studijski center za vere pri Keston Collegeu v Londonu je objavil seznam 148 kristjanov, ki so v Sovjetski zvezi zaprti zaradi verskega prepričanja. Zaprtih je seveda veliko več oseb, a ta imena so znana. Skoraj polovica od njih je baptistov, katoličanov latinskega obreda iz Litve je pet, ukrajinskega vzhodnega obreda pa 12.

Mučeniška smrt sovjetskega vojaka

Ivan Mojsejev se je rodil leta 1952 v kraju Volontirovka, sovjetska republika Moldavija v družini z osmimi otroki. Krščen je bil leta 1970, ko se je priključil baptistovski skupnosti. Po poklicu je bil sofer.

Novembra 1970 je bil poklican k vojakom. Njegova vera in zvestoba Bogu sta bili takoj postavljeni na težko preizkušnjo. Ko so častniki in mnogi vojaki odkrili njegovo globoko vero, so mu postali sovražni. On pa se je zatekal po pomoč k Bogu. Cele noči je prebil v molitvi.

Zadnji dopust, ki ga je dobil, je bil od 2. do 12. maja 1972. Doma je dal posneti na magnetofonski trak sledeče izjave:

Decembra 1970, Stari Krim. Dnevi in noči brez počitka. Do petnajstkrat na dan sem bil klican, da bi se odpovedal svojim idejam.

Kerč na Krimu. Ostati sem moral na prostem sredi noči pet ur, 25 do 30 stopinj pod ničlo. Nato celo noč. Potem več noči zapored. To je trajalo dva tedna. Pet dni sem bil brez jedi. Nato so me vprašali: »Si morda sedaj spremenil svoje mišljenje?«

Januarja 1971, ko so mi »prali možgane« v polku v Kerču, so me poslali v Sverdlovsk in zaprli v samico. Zamenjal sem pet celic, v vsaki mučen na drug način. V prvi sem mogel bivati le v ležečem položaju, v drugi samo stati, v tretji sem stal, ledena voda pa je neprestano curkala s stropa. Četrta celica je bila kot hladilnik z različnimi stopinjami pod ničlo. Peta pa je bila prava mučilnica. Nadel so mi gumijasto obleko in jo napihili z zrakom, da se mi je telo vedno bolj stiskalo. Pri tem so me od časa do časa spraševali, če sem se že premislil, sicer bom ostal tu sedem let. Odgovarjal sem: »Če Bog tako hoče, bom zdržal tudi sedem let.« To mučenje je trajalo 12 dni. Nato so me zopet poslali v Kerč.

V pismu z dne 17. julija 1972 piše: »Ker sem pridobil tovariša za Kristusa, so mi

OD TEDNA DO TEDNA

■ V Rimu se je mudil na obisku glavni tajnik OZN Kurt Waldheim. Z italijanskim zunanjim ministrom Forlanijem se je pogovarjal o raznih vprašanjih. Waldheim sta sprejela tudi predsednik senata Fanfani in papež Pavel VI.

■ Glavni tajnik madžarske partije Janoš Kadar je sprejel v prostorih vladne komisije za odnose z verskimi skupnostmi v Budimpešti madžarskega primasa ostrogonskega nadškofa kardinala Lekaia in še dva druga škofa ter jim sporočil vtise, ki jih je dobil pri svojem obisku v Vatikanu, zlasti v pogovoru s papežem.

■ Na Madžarskem so spustili na svobodo zadnjega še zaprtega duhovnika. Gre za p. Edmunda Lenarda iz kongregacije skolopijancev, ki je bil obsojen zaradi »nezakonitega« delovanja kar trikrat zapored in je preživel v ječi 17 let.

■ Pred kraljem Juanom Carlosom je zaprisegla nova španska vlada, ki ji ponovno načeluje dinamični Adolfo Suarez. Obdržal je ključne ministre in tiste, ki so mu politično najbližji. Uspeh in usoda Suarezove vlade bosta precej odvisna od tega, kako bo rešila izredno težko gospodarsko krizo. Suarez pa čakajo tudi drugi zgoči problemi kot je vprašanje avtonomije za Baskijo, Katalonijo in Galicijo, sprejetje nove ustave, razpis občinskih volitev, reforma vojske, ustvaritev možnosti za vstop Španije v Evropsko gospodarsko skupnost in morebitni pristop k NATO.

■ Nova španska vlada je na svoji prvi seji sprejela razne ukrepe za gospodarsko ozdravitev Španije. Med njimi je tudi razvrednotenje pesete za 25 %. V bodoče bodo italijanski turisti prejeli za 100 lir 10 peset, medtem ko so jih prej le osem.

■ Španske oblasti so izgnale sovjetskega uradnika Genadija Svešnikova, ki so ga zalotile v bližini Madrida v trenutku, ko je imel pri sebi sveženj z dokumenti, ki so pomembni za državno varnost. Svešnikov je bil zaposlen v špansko-sovjetski mešani pomorski firmi »Intramare«.

■ Dva sovjetska državljana sta preusmerila v Helsinkih na Finskem letalo moskovskega podjetja Aeroflot z 68 potniki. Tam sta se predala krajevnim oblastem in zaprosila za politično zatočišče, toda finske oblasti so ju sklenile izročiti Sovjetski zvezi, češ da tako določa poseben dvostranski sporazum iz leta 1973.

■ V predmestju Tel Aviva v Izraelu je na zelenjavni trgu eksplodirala bomba, ki je ranila 22 oseb.

preklicali dopust.« 14. julija pa piše: »Ne boste več prejeli pisma od vašega sina. Ne dajo mi več trenutka počitka. Mučijo me neprestano. Dejal sem, da moram oznajati Kristusa. Bojujem odločilen boj. Poslavljam se od vas z vesedami iz knjige Razodetja (2, 10): Bodi zvest do smrti in dal ti bom venec življenja. Naj pride od vas ta pozdrav, zadnji na zemlji, od vašega Vanja.«

Ivan se je dobro zavedal, da so ga sklenili umoriti. 16. julija 1972 je zapadel rok, ko bi se moral odpovedati svoji veri. Seveda ni klonil.

Konec je bil istrhoten. Mučili so ga do krvi, žgali z žarečim železom, ga pretepali po hrbtu in nogah. Še živega so od prisotnosti polkovnika Malcine vrgli v neki stranski rokav na črnomorski obali.

Ko je bilo staršem sporočeno, da se je njih sin Ivan utopil, so ti zahtevali autopsijo in poklicali fotografa. Res so uspeli v svoji zahtevi, čeprav je Simeon, najstarejši brat Ivana in član Konsomola zahtevali odločno nasprotovanje. Ko so odprli krsto, so Ivanov obraz komaj razpoznali. Na strani srca je bilo pet globokih ran, povsod strjena kri in madeži od udarcev. Napravili so zapisnik, ki nosi datum 20. julija 1972 in krsto spet zaprli.

S svojim kratkim življenjem in s svojo mučeniško smrtjo je Ivan Mojsejev proslavil Kristusa in brezbožni deželi. V enem svojih zadnjih pism je spodbujal svoje prijatelje: »Nikdar ne boste mogli slediti Kristusu, če boste v tem življenju ljubili kako stvar ali kako osebo bolj kot Njega.«

Njegovi starši pa so po njegovi smrti zapisali: »Najin sin je povečal število tistih, ki so umrli za evangelij. Čeprav smo žalostni, se radujemo njegovega mučeništva. Vse življenje ga je ljubil nad vse in s svojo smrtjo je dal dokaz za iskrenost in pristnost svoje ljubezni. Naj bi bil vzor mladini, da bo Kristusa ljubila tako močno kot ga je ljubil naš Vanja!«

Obiskali smo kraje milosti

Mesto Briançon v francoskih Alpah, zanimivo po svojih utrdbah, ki jih je dal zgraditi maršal Vauban v letih 1693-1722. Ob koncu potovanja je bil tu zadnji postanek na francoskih tleh pred povratkom v Italijo, ki nas je po štirih dneh sonca sprejela z nalivi

ga obiskanja. Ob njeni smrti leta 1641 je bilo že 87 samostanov. Sv. Frančišek Saleški je bil tudi spreten nabožni pisatelj, zato ga je sv. oče Pij XI. leta 1923 proglasil za zaščitnika pisateljev in časnikaarjev. V tej cerkvi je opravil koncelebrirano sv. daritev msgr. Franc Šibenik, župnik s Proseka, ki nosi svetnikovo ime, pridigal pa je Jože Jurak, ki je podal lik obeh svetnikov in prikazal njun pomen za današnji čas.

Kosilo je bilo ob jezeru, ki leži na vzhodni strani mesta, nato pa je pot vodila proti Burgundiji. Kmalu smo bili na avtocesti, ki nas je pripeljala v Lyon. Nič se nismo v njem ustavili, kajti naš cilj je bila skromna vasica Ars, kjer počiva zaščitnik dušnih pastirjev sv. Janez Vianey. Menim, da je bil tisti večer v Ars in naslednje jutro za vse romarje najlepše doživetje. Mirno naselje, večerna pobožnost v cerkvi, priložnost za sv. spoved, drugo jutro pa občestvena sv. maša, ko nam je g. Stanko Zorko svetnika približal v vsej veličini. Rojen blizu Lyona leta 1786 je doživel težke čase francoske revolucije, postal po mnogih ovirah leta 1817 duhovnik, prišel v Ars naslednje leto in ostal tam do smrti 4. avgusta 1859. Zadnja leta so prihajali k njemu razkrivati grehe ljudi, ki iz vsega sveta, tako da je predsedel v spovednici po 18 ur na dan. Ogladali smo si njegovo skromno stanovanje, kuhinjo, kjer si je za cel teden skuhal krompir ter posteljo, na kateri ga je večkrat mučil hudi duh, zlasti če je imel naslednji dan spovedati kakega zakrknjenega grešnika.

Po občestveni maši smo spet sedli v avtobuse. Prekoračili smo reko Saono in se znašli v sruu Burgundije. Zelo slikovita dežela je to: gričevnata, posejana z vasicami, skrbno negovanimi polji in vinogradi ter prostranimi pašniki, kjer je videti trope goveje živine, ovac in koz.

Dopoldanski cilj naše vožnje je bila vasica Taizé, ki je kakor Ars izgubila svoj pravilni mir in postala shajališče mladine iz vsega sveta. Vse to deluje Rogerju Schutzu, doma iz francoske Alzacije, ki je leta 1940 tu ustanovil prvo protestantsko meniško skupnost ter se začel prizadevati za zedinjenje krščanskih Cerkva. Ni čuda, da je bil povabljen tudi na zadnji vatičanski koncil. Ob tem cerkvenem zboru je vzklikal misel, naj bi se v Taizéju vršil Koncil mladih. Res je do njega prišlo pred dvema letoma in se ga je udeležilo 30.000 mladih od vsepovsod.

Taizé, še pred nekaj leti nepoznan, je sedaj označen na vseh zemljevidih, cesto do njega so razširili in znova asfaltirali, dobil je novo železniško postajo. In na vsakem koraku srečaš oprtano mladino, ki hoče v šotorih na travnikih okrog Taizéja preživeti nekaj dni v razgovoru, premišljevanju in molitvi ter tako najti skupno govorico.

Opazoval sem to mladino in začutil do nje globoko spoštovanje. Izžareva resnost, skromnost in odprtost. Ni važno, da so nekateri podobni razcapancem in bradatim čudaško napravljeni. Važen je duh, ki veje iz njih. In ta je gotovo pozitivčen. Zbrani v majhne skupine prepevajo, brejkajo na glasbila in razpravljajo. Nikjer nisem opazil steklenice vina. Povsod je brezalkoholne pijače.

Čudovita je ekumenska cerkev. Povsod je opozorilo: Molči! Tišina. Glavni prostor je namenjen vsem, ki se hočejo tam zbrati. Po stopnicah pa se pride v spodnjo cerkev, kjer sta pravoslavna in katoliška kapela, ki hrani tudi Najsvetejše.

(Konec prihodnjič)

Še o zdravstveni reformi

Zdravstvena reforma, ki jo napovedujejo v Italiji, predvideva nekatere novosti tudi na področju proizvodnje in uporabe zdravil. Italija zavzema eno prvih mest na svetu po številu farmacevtskih tovarn; te so se v času ekonomskega »booma« množile brez kontrole in predvsem brez prave potrebe. Danes jih je v Italiji zelo veliko in vse pošiljajo na tržišče bolj ali manj iste proizvode, le z drugačnimi imeni. Poleg maloštevilnih resnih, velikih tvrdk, kot so na primer v Italiji Farmitalia in Carlo Erba, gre v ostalih primerih za majhne tovarne, ki nimajo dobrih laboratorijev za raziskovanje; zato kupijo od tujih družb formule za zdravila in jih nato prodajajo s kakšnim dodatkom v lepi, pisani konfekciji, z velikimi propagandnimi akcijami. Po navadi gre za običajna zdravila, ki jih je na trgu že vse preveč in jih imamo vsi doma na posebnih policih. To so sredstva proti bolečinam, proti prehladam, za jetra, za prebavo, za moč, za spanje ipd.

Zdravilo je postalo na žalost simbol blagostanja, kot televizor in avto. Kdor ne uporablja zadnjih, najdražjih zdravil, ne sledi napredku. So tudi taki pacienti, ki hočejo vsakokrat, ko pridejo k zdravniku novo zdravilo.

Farmacevtske družbe se branijo pred temi očitki, češ da sledijo zahtevam družbe; gre pač za trgovce. Veliko večjo krivdo za to stanje nosijo sedanje zdravstvene strukture in vlada, ki niso pravočasno postavili mej proizvodnji zdravil. Tako imamo danes v Italiji približno 40.000 raznih zdravil in podobnih produktov (povojni za dojenčke, zdravilni bonboni, čaji, itd.). Cezmerna uporaba zdravil povzroča celo vrsto bolezni, ki jih je treba danes dodati že tako številnim boleznim, ki lahko doletijo človeka.

Zdravstvena reforma predvideva predvsem dve novosti: prepoved reklame za zdravila in »ticket«. To pomeni po angleško »vstopnica«; zdravila bodo razdelili v tri kategorije: važna zdravila bodo še naprej zastoj, za manj važna bo treba delno plačati, nepotrebna zdravila pa bo treba v celoti plačati. Seveda gre tudi v tem primeru le za obrobne ukrepe. S »ticketom« bo najbrž kot s ceno bencina: najprej uporaba pade zaradi višje cene, a se kmalu vrne na prejšnje vrednosti, ko se ljudje navadijo na povišek.

Potrebni bi bili korenitejši ukrepi in sicer: omejitev števila zdravil na najnujnejše, čiste produkte, brez primesi, prepoved vsake reklame za zdravila, kontrola nad cenami zdravil in predvsem vzgoja prebivalstva, da ne bi tako slepo segalo po zdravilih.

1. julija 1977 bi morali po zakonu prenehati z delovanjem vsi zavarovalni zavodi v Italiji; vendar vidimo, da se v resnici to ni zgodilo. Pravzaprav je prišlo do kompromisne rešitve: uradno vsi ti zavodi ne obstajajo več in vodi vse zdravstvo deželna uprava, v resnici pa zavarovalni zavodi še vedno delujejo. Veliko je vzrokov, ki so privedli do tega stanja; eden glavnih je vsekakor cena zdravstvene reforme. Preden lahko država sploh začne izvajati reformo, mora poravnati vse dolgeve, ki so si jih nabrali v zadnjih letih zavarovalni zavodi, bolnišnice, dežele in pokrajine v zvezi z zdravstveno oskrbo. Ti dolgovi za leto 1976 znašajo: 1860 milijard bolnišnice, 1650 milijard zavarovalni zavodi. Če dodamo še 3.850 milijard lir, kolikor bo znašal deficit teh ustanov v letu

1977, razumemo, zakaj vlada in dežele odlašajo z reformo.

Te številke, ki smo jih navedli, so za navadnega zemljana res ogromne; vendar odgovarjajo stroškom, ki jih imajo najbolj razvite države v zvezi z zdravstveno oskrbo. Ti stroški znašajo približno 7 % vseh stroškov neke države. Za Italijo to pomeni 8.000 milijard. Če bodo italijanski voditelji sklenili, da bi tudi Italija porabila 7 % vseh dohodkov za zdravstvo, bomo morda le prišli do zadovoljive oskrbe na tem področju.

B. Š.

Cankar v italijanščini

Po prodornem uspehu drame »Idealist«, ki jo je za italijansko izvedbo po romanu »Martin Kačur« Ivana Cankarja priredil za italijansko gledališče v Trstu pisatelj Fulvio Tomizza, je pri založbi Feltrinelli v Milanu izšel nov prevod Hlapca Jerneja z naslovom »Il servo Jernej e il suo diritto«, Založba tržaškega tiska pa je izdala zbirko Cankarjevih črtic z naslovom »La madre«.

Nova izdaja Cankarjevega Hlapca Jerneja v italijanščini je priročna, po zmerni ceni, tako da je dostopna najširšemu občinstvu. Prevod je odlično opravil Arnaldo Bressan. On je prispeval tudi uvodnik. Uvodniku sledi seznam Cankarjevih del po časovnem zaporedju, osnovni podatki iz njegovega življenja in seznam spisov in člankov o Cankarju v italijanščini. V tem seznamu nerodno izstopa članek »Il poeta di una nazione senza storia«, ki ga je napisal Claudio Magris. Pisec se očitno malo spozna na slovensko zgodovino in na književnost ter ponavlja, kar mu je nekdo obesil. Sam je profesor za nemško književnost na univerzi v Trstu.

Zbirka »La madre« obsega enajst Cankarjevih črtic, med njimi je tudi znamenita »Skodelica kave«, ena najlepših Cankarjevih osebnih izpovedi. Prevedel jih je Franc Husu iz Rima, ki je prevedel tudi Prešerna. Odlični uvodnik o Cankarjevih delih je prispevala Marija Pirjevec.

Obe izdaji sta pomemben prispevek k spoznavanju Cankarja v italijanski kulturni javnosti, saj večina njegovih italijanskih prevodov datira še v predvojni čas.

Nagrada za Fulvia Tomizza

Italijanska književna nagrada »Strega«, ki jo imajo za najpomembnejšo v italijanskem slovstvu, je letos pripadla tržaškemu in istrskemu pisatelju Fulviju Tomizzi in sicer za njegovo zadnje delo »La miglior vita«. Za nagrado glasuje krog »prijateljev nedelje«, katerih 467 se jih je zbralo v rimski Villa Giulia in jih glasovalo za predložena književna dela 409.

Od teh jih je kar 178 glasovalo v prid Tomizzovemu delu, na drugem mestu pa je bil furianski pisatelj Carlo Sgorlon s 96 glasovi za svoj roman »Gli dei tornano«.

Vest o nagradi Tomizzovega romana so v Trstu sprejeli z navdušenjem. Iz občinske uprave so pisatelju takoj čestitali v svojem in v imenu tržaškega prebivalstva. Za ta svoj uspeh so Tomizzu izročili tudi posebno priznanje, plaketo mesta Trst.

Visoko priznanje Tomizzovemu ustvarjanju je tudi med slovensko zamejsko javnostjo našlo prijazen odmev in odobravanje za priznanje s strani tržaške občine.

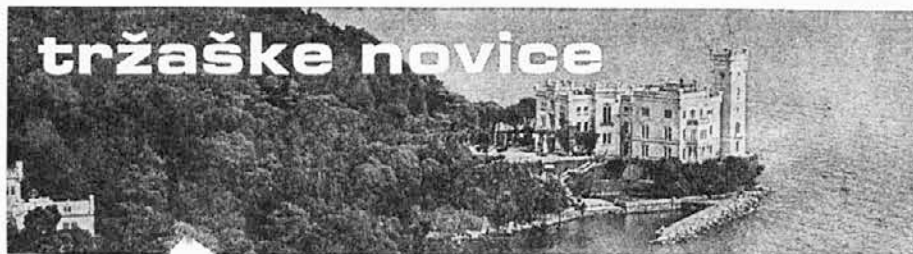
Po drugi strani pa mora slovenska zamejska javnost obžalovati, da tržaška ob-

sto nesrečnih Kambodžancev, ki jih tajske oblasti pošljejo v begunska taborišča. Teh beguncev je že 80.000 in bilo bi jih še več, če bi bile dane lažje možnosti za pobeg.

Z izjemno Kitajcev, Rusov, Severnih Vietnamcev, Albancev, Kubancev in Severnih Korejcev, ki imajo v deželi svoja diplomatska predstavništva, do sedaj noben zahodni človek ni prejel vstopne vize ali dovoljenja za bivanje.

Najbolj je to užalilo Francoze, ki so mislili, da bodo zato, ker so obsojali ameriški poseg v Vietnamu, mogli med Evropejci igrati prvo violino. Pa je bilo rdečim Kmerom njih zadržanje malo mar. Kot druga diplomatska predstavništva so oropali tudi francosko ter ga spremenili v bolnišnico za okužene prebivalce. Da bi bila ironija še večja, je bil prvi Evropejec, ki je bil po »osvoboditvi« umorjen, prav francoski duhovnik Beré, brat nadškofa v Caenu, ki je bil župnik v Battambangu. Tam so zmagovalci v dveh dneh pobili kar pet tisoč oseb.

Kakor budističnim boncem v Vietnamu, ki so zagovarjali vietkongovsko osvobodilno gibanje in se dali sežigati iz protesta

Cirilmetodova nedelja na Vejni

Apostolstvu sv. Cirila in Metoda v Trstu se je posrečilo pripraviti prav lepo in doživeto slavlje na Vejni. Glavno zaslug za uspeh ima brez dvoma dekan dr. Angel Kosmač. Pri Gospodovem oltarju je zbral kar tri duhovniške generacije: novomašnika Gabrijela Vidriha iz Podrage na Vipavskem in Antona Mlinarja iz Žirov, srebrnomašnika Jožeta Kunčiča in Alberta Miklavca ter zlatomašnika Alojzija Duliča iz Dobravelj.

Pred sv. mašo je Lojze Debelis s toplimi besedami pozdravil slavlence in orisal vlog duhovnika med slovenskim ljudstvom. Dekleta so pa izročila slavlencem slovenski šopek.

Po evangeliju je spregovoril novomašnik Gabrijel Vidrih. Opisal je delo svetih bratov Cirila in Metoda in kako naj si prizadevamo za edinost med vsemi kristjani. Za njim je stopil k mikrofону še zlatomašnik Alojzij Gulič, ki se je dotaknil naše skupne bolečine, da nimamo med zamejskimi Slovenci duhovniškega naraščaja.

Po maši smo šli v spodnji del cerkve k oltarju svetih bratov Cirila in Metoda. Priporočili smo se jima za trdnost v veri in za edinost.

Med mašo je pel zbor »Anton Foerster« iz Ljubljane, ki ga vodi prof. Trošt. Petje je bilo izredno ubrano. Skoda, da je ob koncu zmanjkalo časa in je zbor moral predčasno končati s petjem, ker se je v gornji cerkvi ob 19. uri začela sv. maša. In škoda tudi, da je bilo nekaj petja pri maši v latinščini, ko imamo bogato slovensko izbiro.

Razveseljivo je, da je bila prostorna cerkev skoraj polna, zlasti še, če upoštevamo, da vozijo avtobusi na Vejno bolj poredko in še, da je grozila nevihta. Hvala Bogu in organizatorjem za lepo doživetje. - S. Z.

Misli o demokraciji

Slovenska prosvetna Matica v Trstu je ob 30-letnici izida lista »Demokracija« (25. aprila 1947) izdala brošuro »Misli o demo-

čina doslej ni dala še nobenega priznanja slovenskim književnim ustvarjalcem na njenem območju, posebno še pisateljema Borisu Pahorju in Alojzu Rebuli, ki sodita v sam vrh sodobnega pripovedništva in sta tržaška domačina. S svojimi deli sta ponesla tržaško ime ne samo v slovensko in slovansko zaledje, ampak tudi v svetovne slavistične kroge in bi zaslužila s strani odgovornih tržaških krogov kaj več kot zgolj toleranco.

Ce krojilci tržaške kulturne politike ne zmorejo ustreznih meril, ki bi premagale jezikovne pregrade in nacionalne predsodke, s tem gotovo ne prispevajo k večji mednarodni uveljavitvi svojega mesta. Prej nasprotno!

• V času obstoja kazenskega nacističnega taborišča v Dachauu je bilo v njem kar 2.911 zapornikov iz duhovniških vrst, ki so pripadali petim veroizpovedim. 2.579 je bilo katoliških, 109 evangeličanskih, 22 pravoslavnih, osem starokatoliških in dva muslimanska. Bili so iz 19 držav, med nji-

mi 50 iz Jugoslavije. Umrlo je v Dachauu 1.043 duhovnikov. Največ je bilo Poljakov (868), nato Nemcev (94), Čehov in Slovkov (24). Nizozemcev 17. Jugoslavlani so bili štirje.

• Devetnajst let že deluje v Hornu na Nižjeavstrijskem poseben zavod za vzgojo

kraciji«, ki jih je napisal Slavko Hribovec, kar je bil psevdonim za prvega urednika »Demokracije« dr. Andreja Slavka Uršiča. Kot znano, so ga slovenski komunisti še isto leto ugrabili pri Kobariidu, ki je bil v zavezniški coni, ter umorili.

V tej brošuri je ponatisnjena Uršičeva razprava, ki ostaja vedno sodobna, saj se mora demokracija neprestano spoprijemati z diktaturami vseh vrst. Podnaslovi povedo, kaj je pok. Uršič mislil o demokraciji: Demokracija je samo ena; duša in telo demokracije; za diktaturo svobode; demokracija ne sili, marveč prepričuje; vlada in opozicija; demokracija in voditelji.

Globoko utemeljena razprava za zaključni beserami: »Diktatorji se umaknejo le sili; skoraj praviloma padajo v zvezi s katastrofo, ki so jo povzročili svojemu narodu. V demokracijah ne more biti napaka posameznika nikdar tako usodna za ves narod kakor je lahko napaka samovoljnih diktatorskih »voditeljev«, ker sloni demokratska oblast na najširših temeljih ter deluje z zavestjo večje odgovornosti in počasno preudarnostjo. Demokracija ima vse potrebne »zavore in uteži«, da ne zdrvi po klancu. Diktature takih zavor nimajo, ker diktatorski »vozniki narodov« ne dovoljujejo, da bi jih med vožnjo kdo opozarjal na nevarnost.«

Umrla je Olave Baden-Powell, ustanoviteljica skavtinj

Kratka in pomanjkljiva časopisna vest je oznanila, da je 26. junija umrla v Londonu Olave Baden-Powell, vdova po ustanovitelju skavtizma lordu Baden-Powellu in tudi sama vidna voditeljica skavtskega gibanja.

Olave St. Clair Soames se je rodila 22. februarja 1889 v Chesterfieldu, točno 32 let po rojstvu bodočega moža. Z Robertom Baden-Powellom sta se spoznala in poročila leta 1912, ko je bil mož že voditelj naglo se razvijajočega skavtizma moške in ženske veje. Imela sta sina, ki je že umrl, in dve hčerki, ki še živita.

Po poroki se je tudi sama navdušeno vrgla na delo pri vodstvu skavtinj, ki so nastale leta 1910. Leta 1918 je postala glavna voditeljica za Veliko Britanijo, od leta 1930 do smrti pa je bila svetovna voditeljica skavtinj. Ta organizacija je danes razširjena v 91 državah in šteje prek 6.500.000 članic.

Z možem, ki je srečanje z bodočo ženo zelo učinkovito popisal v svojih spominih, je veliko potovala; zadnja leta njegovega življenja (umrl je januarja 1941) sta žive-la v Keniji.

Po vojni je bila zelo aktivna pri ženski organizaciji in še pred kratkim je prisostvovala, že na vozčku, mednarodnemu srečanju skavtskih voditeljev pri Londonu.

Zadnja leta je žive-la v londonskem predmestju, umrla pa je, kot smo zapisali, 26. junija letos v oseminosemdesetem letu starosti. - ij

mi 50 iz Jugoslavije. Umrlo je v Dachauu 1.043 duhovnikov. Največ je bilo Poljakov (868), nato Nemcev (94), Čehov in Slovkov (24). Nizozemcev 17. Jugoslavlani so bili štirje.

• Devetnajst let že deluje v Hornu na Nižjeavstrijskem poseben zavod za vzgojo

bilo pobitih v zadnjih dveh letih. In teh čistik še vedno ni konec. Povsod se išče domnevne sovražnike rdečega režima, povsod se preganja »vohune«.

PRESTOLNICA JE POSTALA PODEŽELSKA VAS

18. aprila 1975, ko so rdeči Kmeri stopili v kambodžansko prestolnico, je Phnom Penh med rednimi prebivalci in pribežniki štel nad dva milijona ljudi. Se tisto noč so se zaprle vse meje do zunanjega sveta. Po zvonicnikih so pozvali prebivalstvo, naj zapusti hiše in poslopja ter počaka na cesti novih odredb. Pet ur nato se je začela nasilna evakuacija mesta. Neskončne kolone ljudi so bile odvedene na deželo, da obdelujejo riževa polja in čistijo zemljo od grmičja in gozdov. Obenem so se takoj pričele eksekucije, poboji oseb, ki so bile osumljene protirežimskega delovanja.

Phnom Penh je v eni noči postal mrtvo mesto: hiše prazne, ceste zapuščene, vrtovi opuščeni. Pagode, potem ko so bile oropane, so bile spremenjene v skladišča za riž. Dve leti po tem nasilnem izgonu je neki funkcionar bivšega Lon Nolovega re-

Praznik Slovenske skupnosti v Nabrežini

Sekcija SSK v devinsko-nabrežinski občini je 2. in 3. julija organizirala v Nabrežini praznik, katerega se je udeležilo veliko število članov Slovenske skupnosti s Tržaškega in z Goriškega. Prisotni so bili tudi razni gostje, med njimi generalni konzul Jugoslavije Ivan Renko.

Lepo vreme je omogočilo izvedbo celotnega programa, posebej pa nastopa lipicanskih konj, ki je privabil mnogo občinstva na nogometno igrišče v Nabrežini. Ta program je bil za naše kraje nekaj novega in je občinstvo navdušilo. V soboto je igrala domača godba na pihala, pozdravne besede pa je izrekel tajnik nabrežinske sekcije SSK odv. dr. Škerk. Dejal je:

V Devinu in v Nabrežini je bilo prirejenih že v času slovenskega narodnega prebujanja več taborov, na katerih so naši predniki izpričevali slovenstvo teh krajev, utrjevali svojo narodno zavest in obrnavali svoja gospodarska in socialna vprašanja.

Tudi danes čutimo potrebo po takšnih srečanjih, kajti naši narodni sovražniki bi nas hoteli tako izkoreniniti, da bi mi postali tučji na svoji domači zemlji.

Bili smo priča in žrtve prvega vala raznarodovanja za časa fašizma, nato drugega vala v zadnjih desetletjih. Na obzorju je tretji val, ki prihaja pod raznimi gospodarskimi pretekami. Načrt pa je bil in je samo eden: izriniti Slovence s tržaškega Krasa in prelepe naše obale.

Prav s takimi srečanji kot je današnje, izrekamo naš odločni NE, prispevamo k ohranitvi slovenstva in zahtevamo, da se končno priznajo in uzakonijo naše pravice.

V nedeljo je bila v dopoldanskih urah na vrsti okrogla miza, katere so se udeležili predstavniki SSK, KPI, SKGZ in SSO. Tematika je bila globalna zaščita Slovencev v Italiji. Za SSK je govoril deželni tajnik dr. Štoka, ki je razčlenil zakonski predlog SSK, ki je bil pred kratkim vložen v deželnem svetu in v rimskem parlamentu. Prof. Iskra je za KPI govoril o pravih njegove stranke na nov zakonski predlog, ki ga bodo kmalu vložili v parlamentu. Udovič je za SKGZ govoril o predlogu slednje za globalno zaščito slovenske narodne skupnosti. Marij Maver pa je za SSO omenil celotno problematiko Slovencev v Italiji in opozoril med drugim na nevarnost asimilacije. Na okrogli mizi je bil govor o mnogih aktualnih problemih, predvsem pa o potrebi po samostojnem slovenskem šolskem okraju.

V večernih urah je bil na sporedu kulturni program (ansambel Lojzeta Hledeta) ter govor tajnika NSKS Filipa Warascha, ki je v daljšem nastopu obdelal sedanjo koroško problematiko in med drugim dejal, da zahtevajo koroški Slovenci internacionalizacijo koroškega vprašanja. Kritiziral je osrednjo avstrijsko vlado, ki je z diskriminacijskim načinom postavila dvojezične napise le v nekaj slovenskih vaseh.

V veselem razpoloženju ter ob zvokih ansambla Lojzeta Hledeta so se nato člani in prijatelji Slovenske skupnosti dolgo v noč zabavali in pogovarjali ob dobri kapljici. Veseli so bili, da je praznik naše slovenske stranke dobro uspel.

poznihi duhovnih poklicev. Semenišče je leta 1958 ustanovila avstrijska škofovska konferenca za tiste, ki začutijo duhovniški poklic v poznejših letih. Od 1958 do 1976 je na gimnaziji v Hornu maturiralo 325 fantov. Od njih jih je 211 stopilo v bogslovje.

žima, obsojen na prisilno delo in ki mu je kasneje uspelo zbežati na Tajsko, mogel za hip videti to mesto. Ko so ga na kamionu prepeljali iz enega kazenskega taborišča v drugo, se je zgrozil: »Phnom Penh ne obstaja več.« je kasneje že svoboden pripovedoval. »Celotne mestne četrti so bila zravnane z zemljo. Tam sedaj raste ta krompir in manioka. Sole so bile spremenjene v vojašnice. V mestu je le nekaj veleposlaništev, vojaki in nujno potrebni delavci, ki so v tovarnah.« V »svobodni« Kampučiji ni več uradov v starem pomenu besede ne ministrstev. Vlada se je preselila nekam na deželo in nihče ne ve, kdo jo sestavlja. Sicer pa to ni važno. Nad njo je skrivnostna ustanova »Anghar« (Organizacija), ki odloča o vsem in ki je neizprosna kot sama smrt. Ta Organizacija je seveda komunistična partija maoističnega kova.

Danes šteje Phnom Penh komaj 20.000 prebivalcev. Denar ne kroži več, ker je bil odpravljen. Živil se ne kupuje, temveč jih Organizacija razdeljuje na osnovi uspešnosti na delu.

(Drugič naprej)

Vietnam in Kambodža v mraku nove diktature

(6)

MRTVASKI MOLK NAD KAMBODŽO

Človek je šel na Luno in odkril njene skrivnosti, poslal je svoje proizvodovalne naprave na Mars in se pripravljala, da jih pošlje na Venero in Jupitra, toda kaj se dogaja od 18. aprila 1975, ko so rdeči Kmeri prevzeli oblast v Kambodži, na tem od zunanjega sveta popolnoma odrezanem »planetu«, je za svobodni svet postala največja skrivnost, ki jo od časa do časa razkrije le pričevanje beguncev, katerim prek džungle in voda uspe prebiti se v sosednjo Tajsko.

Aranya Prathet, vojaška postojanka 260 km vzhodno od tajske prestolnice Bangkoka ter Taa Praha, 36 km še bolj proti vzhodu, sta edina kraja, kjer je moč dobiti še tople novice o dogajanju v Kambodži, kajti tu vsak dan prekorači mejo po

Biseromašnik msgr. G. Velci med slovenskimi verniki

Kot smo že poročali, je letos obhajal 60-letnico mašništva msgr. Giuseppe Velci, stolni kanonik v Gorici in bivši župnik stolne župnije. Za ta jubilej so ga povabili slovenski verniki, ki se zbirajo v stolnici pri maši ob 7. uri, naj pride mednje maševati. To je jubilar tabor storil. Preteklo nedeljo je imel zanje sv. mašo v slovenskem jeziku, sodarovala pa sta msgr. O. Simič, stolni kanonik, in dr. K. Humar, stolni vikar. Med mašo je msgr. Velci spregovoril navzočim in se spomnil zlasti številnih slovenskih duhovnikov in tudi škofov, s katerimi je v življenju živel ali z njimi sodeloval. Po maši je z zelo mladostnim glasom zapel Hvala večnemu Bogu.

Popoldne je Marijina družba imela svoj redni mesečni shod. Tudi te slovesnosti se je g. jubilar udeležil in navdušeno pel litanije Matere božje.

Slovenski verniki smo mu za njegov obisk hvaležni in mu ključem: Se na mnoga in zdrava leta!

Izidi matur v Gorici

V Gorici so se zaključili zrelostni izpiti na trgovski šoli in v tečaju za otroške vrtnarice. Na trgovski šoli so izdelali vsi dijaki, ki so naslednji: Zarko Grilj, Florijana Klanjšček, Jožef Klavčič, Karel Miklus, Loris Nanut, Rudolf Zoržut.

V tečaju za vrtnarice se dve kandidatini iz zdravstvenih razlogov nista javili, ena ima popravne izpite, izdelale pa so: Vesna Cargnel, Rita Čoj, Franka Devetak, Luiza Gergolet, Damijana Peric, Mirjam Petejan.

Vsem uspešnim maturantom naše čestitke in iskrena voščila.

Priznanje slovenski redovnici

Poliklinika S. Matteo v Paviji pri Milanu je odlikovala slovensko redovnico s. Ledo (Ladislavo) (Marto Piščanc) z zlato kolajno za zasluge 25-letnega zvestega dela v pavijški bolnišnici.

Iz življenja skavtske organizacije

Novice povzemam iz lista Planika, ki je tudi letos redno izhajala vsak mesec; prav v teh dneh je prišla iz skavtske tiskarne deveta številka. Planiko so urejevali samo mladi člani organizacije in je izraz njihovih želj in tudi njihovih zmognosti.

V zadnjih številkah Planike je veliko govora o novih skavtskih krogih. To je važen dogodek v življenju zamejske skavtske organizacije: od zdaj naprej bodo vsi skavti in skavtine iz Gorice in Trsta enako oblečeni. Našo uniformo sestavljajo: svetlo-modra srajca, kavbojke, ruta in razne značke. Nove kroje so prvi dobili letošnji novi skavti in skavtine.

Naše jurjevanje je bilo letos šele 5. junija. Vršlo se je na igrišču Katoliškega doma in je bilo bolj skromno kot prejšnja leta. To pa zato, ker so bile isti dan še druge prireditve.

Zelo lepo je uspel sprejem novih volčičev in novih veveric, ki je bil 1. maja pri Boškinih; obljubilo je 13 novih volčičev in 12 novih veveric. Za najmlajše je bil junija tabor pri morju, o katerem smo že poročali.

Omeniti moram še nekatere druge dogodke, kot so stiki s prebivalci Tipane v Beneški Sloveniji, vedno bolj tesna povezava s sorodno organizacijo v Trstu, kresovanje, potovalni tabor.

Poseben dogodek za našo organizacijo je izid pesniške zbirke Kapljice našega člana Tomeka Vetrliha.

V nedeljo 29. maja je bilo v Standrežu srečanje vodstev iz Gorice in iz Trsta. Govorili smo o vstopu skavtske organizacije v Svet slovenskih organizacij. Debate o tem vprašanju se vlečejo že celo leto in so večkrat privedle do nasprotnih stališč med člani. Zato smo sklenili, da se jasno pogovorimo o zadevi. Povabili smo predsednika SSO dr. Paulina, da nam je razložil pomen nove organizacije, nato pa smo pregledali argumente za in proti vstopu. Ker ni prišlo do potrebnega razčiščenja in se je nadaljevala razdeljenost med člani, smo sklenili, da prenesemo odločitev za nekaj mesecev.

Zdi se mi prav, da poudarim, da je bilo goriško vodstvo za vstop v SSO, tržaško pa proti. Problem presega vprašanje vstopa v SSO in se povezuje na vse odnose, ki jih ima ali bi jih morala imeti skavtska organizacija z zamejsko problematiko. Goriško vodstvo je vseskozi poudarjalo potrebo po večji angažiranosti skavtske organizacije.

Za zaključek še obvestila glede taborov. Goriški izvidniki bodo taborili v drugi polovici julija blizu Tipane; za njimi bodo na istem kraju skavtine. V prvi polovici avgusta bo v Tipani delovni tabor.

Tržaški skavti in skavtine pa bodo taborili v Idrijski Beli, delovni tabor pa bodo organizirali v drugi polovici avgusta v domu telesno prizadetih na Opčinah.

S Plešivega

Štirinajst otrok je vpisanih letos na osnovni šoli na Plešivem pri Krmini. S tem se postavlja vprašanje nove učne moči na tej šoli, zakaj po zakonskih določilih je takšna moč potrebna, ko število vpisanih otrok na neki šoli preseže deset.

Zeleti bi bilo, da se pristojni pri naših organizacijah, ki so zadolženi za šolska vprašanja, čimprej zanimajo pri šolskem skrbništvu, saj bi dodatna učna moč na Plešivem pomenila znaten napredek tamkajšnje šole.

Slovenska skupnost na področju Krmina zadnje čase lepo napreduje. Vsako leto organizira kako kulturno prireditev, uspešno delujeta njena pevskata zbora, cerkveni mešani in moški; tudi slovenska nedeljska služba božja pri Sv. Subidi je dobro obiskana. Takšen napredek je za zamejstvo razveseljiv, v največjo korist pa tamkajšnjim slovenskim ljudem, predvsem za duhovno rast in kulturni napredek mladega rodu. Njihov zgled bi lahko služil tudi slovenskim ljudem v drugih najbližjih obrobni mestnih središčih, kjer je asimilacija že začela svoje razdiralno delo.

Domače izročilo je treba ohraniti

(Iz Kanalske doline)

Pritisk moderne tehnike, tujejezična šola, tisk, televizija, pritisk političnega in upravnega aparata je danes v Kanalski dolini tako močan, da se nemalo slovenskih staršev sili govoriti z otroki italijansko, češ da jim bo šlo potem boljše v šoli, ki je samo italijanska, in da se bodo boljše znašli v življenju ipd. Nekateri, in ne samo starejši, sanjajo še o dobrih (?) starih avstronemških časih, ki pa jih — žal ali ne žal — ni več in ki konec koncev niso bili tako imenitni, kot se nam danes zdi.

Ogromen tovarni in turistični promet, ki se vali iz severnih, predvsem nemških dežel skozi Kanalsko dolino proti Sredozemlju, in poživilja trgovino, gostinstvo, tovarno skladiščenje in odpravnost, denarni promet v bankah in drugo, daje znanju nemškega jezika pri iskanju zaposlitve za domačine odločilen pomen. Takšna praktična potreba preide skupno s staro čustveno navezanostjo na nekdanje avstronemške čase vse preveč pogosto v naivno navdušenje za nemštvo, v katerega veličini vidijo mnogi domačini odrešitev iz utesnjenih vaških razmer. In to kljub katastrofam v preteklosti, največji prav gotovo tisti v letu 1939, ko se je vse nemško in velik del slovensko govorečega prebivalstva navdušeno izselil v nemški Reich, v skladu s proslulo Hitler-Mussolinijev pogodbo.

Tedaj je čisto ugasnila idilična Lipalja ali Djepalja vas (Laglesie S. Leopoldo, Leopoldskirchen) blizu Tablja (Pontebba). Danes je z novimi naseljenci furlanska. Z njo je ugasnila tudi domača stoletna vaška kultura, način življenja, bogastvo krajevnih imen. Naš znani gornik in pisatelj dr. Tuma je v tej vasi npr. zapisal še tretje ime za Špik nad policami ali Montaž, Bojec (2752 m). Izredno je bila prizadeta tudi lepa Ovčja vas (Valbruna, Wolfsbach), kamor je zahajal gorski poet dr. Julius Kugy in kjer je bil doma znani gorski vodnik Ojtzinger. Danes je tu le nekaj ljudi, ki še govorijo slovensko.

Kot večina slovenska vas so se ohranile Ukve in deloma še Zabnice. V teh smo bili zadnje čase priča ostrejšim spopadom med reakcijo in delom domačinov, ki se zaveda vrednosti domačega izročila, govorice in cerkvenega petja. Tečaj za slovenski jezik, ki ga je uvedla domača župnija, je kljub vsem pritiskom obstal. Toda prišel je ponovni pritisk, zavil v darilo Avstrije in Južne Tirolske, nova šola v Ukvah, na kateri naj bi se iz hvaležnosti poučevala — nemščina. Nedavno je predstavnik Južne Tirolske zagotovil, da je za to, naj bi se na novi šoli poučevala tudi slovenščina; toda gotovo je, da si bo treba pouk slovenščine šele izboriti.

Kvaren vpliv je imel na slovenske otroke tudi otroški vrtec kot se je že pokazalo v Rablju, kjer je slovenstvo pri mla-

Kadar julij pritisne s svetlobo, pripeko in suhoto, se spomnim, da je ne tako daleč gora, kjer se telo in duša prevedrita, in si rečem: Ko mi v zatohlini Krasa ne bo več vzdržati, se zatečem tja gor, v čisti višinski zrak: na Višarje.

To in ono sem že napisal o Višarjah: v prozi in v verzih; še veliko več bi našel v svojih dnevnikih od 1948 dalje; največ lepega, enkratnega in nepozabnega pa je v mojem spominu.

Najprej smo hodili na Višarje iz Žabnic, po tisti starodavni poti, ki se vijuga mimo kapelic križvega pota. Podobe Toneta Kralja v njih so še živobarvne, da se je človek ob vsaki postaji rad malo oddahnil. Šumenje potočka po globeli nizzol nas je spremljalo do Planine. Tam se je bilo treba odpočiti. Na čistem ravnem svetu še vedno stoji hiša z zeleno mizo in klopmi na soncu; in ista ljubezniva Zabničanka ti postreže s čajem, brez katerega kar ne bi bilo moč v zadnjo strmino — do ovinka, kjer zagledaš višarski zvonik.

Za pot iz Žabnic se danes odločajo samo hoje vajeni in v nogah čvrsti, samo v spomine tipajoči ljudje, samo nesužnji časa. In takih je vedno manj. Vse druge potegne na vrh žičnica iz Ovčje vasi.

Z vlakom, avtom ali avtobusom prispeli romarji ali izletniki zadirajo čisti jutranji vonj rose na gorskem rastju: vse diši po travah, cvetju in smrekah. Oči se srečne ozirajo po sivih grebenih in srca zakoprni po višinah... po nečem, kar človeka iztrga iz vsakdanjosti. In ko so doline vedno globlje, obzorja pa vedno prostranejša, čutiš, kako ti teža sveta pada z duše.

Tolikokrat sem že bil na Višarjah — tudi po cel teden, saj je v gostilni Rododendron, ki jo že nekaj let vodi gospa Inge Lautischer, moč dobiti vso oskrbo — da se

dem rodu dejansko ugasnilo; domači slovenski jezik vseh zadnjih trideset let po vojni nima mesta ne le v šoli, ampak tudi ne v cerkvi in pri verouku. In na pritisk vseh teh zunanjih dejavnikov se je vdala tudi domača hiša. Starši so govorili z otroki po italijansko, da niso bili »po strani gledani«. In posledica? V družinah sta nastala dva svetova in jih razrezala na dvoje: mlajši rod brez znanja domačega jezika se pogosto sramuje svojih preprostih staršev, ne ceni njih življenja, dela in žrtve, ker tistega okolja in razmer, v katerih so bili starejši živeli, ni mogoče dojeti in doživeti v nedomačem jeziku.

Slovenski ljudje v Kanalski dolini bi zaradi vsega tega morali biti dobro seznanjeni z vrednostjo, ki jo predstavlja materin jezik in domače izročilo. Bogatejši nemški sever s svojim prometom in državni jezik in njegova šola ne moreta nadomestiti silne škode na osebnosti in značaju vsakogar, ki se da asimilirati. Razen tega pa slovenščina tudi v Kanalski dolini ni več samo družinski jezik. Ne le nemško, tudi slovensko je treba znati v poklicu. Ponekod, tudi v Trbižu, brez tega sploh ne gre.

Učenje domačega jezika naj prispeva k bolj sproščenemu kulturnemu in duhovnemu razvoju Kanalske mladine. Mlajši rod bo s tem razvil naravne sposobnosti, ki sedaj ob »odrezanih jezikihi«, kot pravi znani pisatelj v svoji knjigi, ostajajo večinoma zadušene. Odločitev je v rokah staršev v Kanalski dolini in tistih, ki jim bodo znali vse to predložiti.

Knafi

Sarajevo ima novega nadškofa

Na zadnjem konzistoriju pred praznikom sv. Petra in Pavla je sv. oče imenoval novega nadškofa v Sarajevu. Izbira je zadel msgr. Marka Jozinovića, ki je bil doslej prošt stolnega kapitlja. Sarajevski nadškof je tudi metropolit za bosensko cerkevno pokrajino.

• Sv. oče je v četrtek 8. julija potrdil osem dekretov za prav toliko svetniških kandidatov. Štirje dekreti potrjujejo resničnost čudežev, ki so se zgodili na priprošnje svetniških kandidatov, ostali štirje pa herojske kreposti in med temi je tudi znameniti apostol gobavcev Damjan de Veuster, ki ga bolje poznamo pod imenom »oče Damjan«.

• Prihodnji mednarodni evharistični kongres, ki bo 42. po vrsti, bo v Lurdu leta 1981. V istem letu bo poteklo sto let od prvega mednarodnega evharističnega kongresa, ki je bil v Lillu na Francoskem leta 1881. To odločitev je sprejel papež Pavel VI. na predlog stalnega odbora organizacije mednarodnih evharističnih kongresov, upoštevajoč prav omenjeno dejstvo, da je bil pred sto leti prvi mednarodni evharistični kongres tudi v Franciji.

Na Višarje

mi spomini družijo v eno samo milo luč. Jutra in večeri, sonce in izza daljnih gora bližajoče se nevihte z mavricami, kot jih čudovitejših ni nikjer, saj njih barve kdaj povežejo kar tri dežele: Koroško, Gorenjsko in Kanalsko dolino.

Naj govorim o cerkvi? Koliko ljudi si je že, zaupno zroč v srebrni kip višarske Marije z Jezuškom, olajšalo dušo nemira, žalosti, straha in skrbi? Koliko jih je pokleknilo v spovednico, vsak v svojem jeziku potožilo Bogu svoje slabosti in začelo novo življenje? Kolikim je, ko so iz hladne spet stopili na sonce, zasijal neizmerni alpski svet vsenaokrog v dotleji nepoznani lepoti in sreči?

Mladina seveda ne zamudi priložnosti: takoj po maši se tekmovalno požene na Lovec, s katerih se od sonca opaljena sicer malce trudna, vendar zmagovalna vrne sreči popoldneva. Se je čas, da se do zadnje žičnice napije, naje, nasmeje in navesele.

Ne poznam kraja, kjer je moč srečati toliko znancev in prijateljev. Od blizu in daleč nas nekaj kliče na Višarje — na to duhovno slovensko križišče. Prihajajo izseljenci iz obojnih, rojaki iz evropskih dežel, iz Slovenije. Na Višarjah sem stisnil roko ljudem, ki jih desetletja nisem videl. Samo Bog ve, kaj takšno srečanje pomeni človeškemu srcu.

Kadar je pred leti na Poncah, Mangrtu, Višu in Špiku ugasnil rdeči sijaj zatona, so večeri pri Kersteinovih ali v kaki drugi hiški videli prijateljske družbe ob kuhanem vinu in taroku, slišali so veselo pogovore, smeh in petje. Polagoma je, žal, prišlo iz navade ostajati na Višarjah čez noč. Sonce je še visoko nad zapadnimi vrhunci, ko po odhodu zadnje žičnice zakraljijeta samota in praznina. Tebi, ki si ostal gori, je tedaj čudno. Ure in ure si gledal in poslušal en sam pisan živčav mladih in starih semtertja, in vsa vrata z najrazličnejšimi spominki so bila odprta — zdaj pa nenadna tihota in hiške zaprtje ko izumrlje. V hladu gorskega večera zahrepiš po toplini in življenju.

Dobro, da je še kdo drug gori — sporazumno se odločite za Kersteinove ali za Rododendron.

Vinko Beličič

Promocija

V sredo 29. junija je na tržaški univerzi dosegel naslov doktorja medicine Renato Stokelj. Studije je dovršil z najvišjo oceno in s pohvalo. Župnijska skupnost iz Rojana se veseli njegovega uspeha in mu iskreno čestita, ter mu želi, da bi doživel mnogo zadoščenja v lepem poklicu.

Na tržaški filozofski fakulteti je z uspehom diplomiral Majda Cibic. Novi doktorici iskreno čestitamo!

Šport

V finalu za »Goriški pokal« Košič-Olympia - Copis-Pav 2 : 3 (8 : 15, 15 : 11, 10 : 15, 15 : 5, 6 : 15)

V razburljivem in izredno izenačenem finalu za prvo in drugo mesto je Košičeva Olympia morala priznati zmago Pav Natistoni, ki je se je tokrat znašla v odlični formi. Pet setov trajajoča tekma je bila odločno preveč za naše predstavnike, ki niso mogli računati na menjave. Smola je pač hotela, da sta se na tem turnirju poškodovala kar dva naša odbojkarja, ki bi bila gotovo odločilna v tej zadnji preizkušnji. Tako pa je utrujenost in lažja skoncentriranost v poslednjem setu odprla Copisu pot do zmage. Številna publika je napolnila dvorano in navijala predvsem za naše in, treba je priznati, zelo temeljito.

Tekma je bila na zelo dobri ravni in za oko prijetna. Ob nasprotnikovi premoči v napadu je Olympia razvila veliko požrtvovalnost v obrambi ter inteligentno izrabljala »luknje« na drugi strani mreže. Žal pa je tokrat deloma razočaral blok, ki je bil za naše barve tolikokrat zmagovalna karta.

Finalu je sledilo nagrajevanje vseh desetih ekip. Veliko prehodno trofejo je prejel Copis, podelil jo je goriški župan. Sicer pa so vse sodelujoče ekipe prejele pokale, ki so jih darovali razne tvrdke in ustanove. Se enega priznanja pa je bil deležen Olympijin odbojkar Marko Čotič, ki je povsem zaslužno odnesel spominsko plaketo kot najboljši igralec turnirja. - P. T.

Prodaj na Grljanu večje stavbno zemljišče. Naslov na upravi naše-ga lista.

Radio Trst A

Casnikarski programi ob nedeljah: Poročila ob 8., 12., 19; kratka poročila ob 11., 14; novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 11., 14., 19.15. Ob 8.30 kmetijska oddaja, ob 9. sv. maša.

Casnikarski programi od ponedeljka do sobote: Poročila ob 7., 10., 13., 15.30, 19. Kratka poročila ob 9., 11.30, 17., 18. Novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 8., 14., 19.15.

Sporod od 17. do 23. julija 1977

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Vedri zvoki. 10.30 Nedeljski orkester. 11.05 Mladinski oder: »Računalnik v gozdu«. 11.35 Nabožna glasba. 12.15 Glasba po željah. 13.00 Na morje, v hribe ali pa doma. 13.15 Slov. ljudske pesmi. 14.05 Operete. 14.35 Lahka glasba.

Ponedeljek: 8.05 Tjavidan. 9.30 Obletnica tedna. 9.40 Koncert. 14.10 Mladina. 14.20 Glasba na našem valu. 17.05 Deželni orkester. 18.05 Srečanja. 18.25 Slovenski zbori.

Torek: 8.05 Tjavidan. 9.30 Nekoč je bilo. 9.40 Koncert. 14.10 Mladina. 14.20 Glasba na našem valu. 17.05 Slovenski glasbeni mojstri. 18.05 Klasiki moderne demokratiije. 18.20 Zborovska glasba.

Sreda: 8.05 Tjavidan. 9.30 Liki iz naše preteklosti. 9.40 Koncert. 14.10 Mladina. 14.20 Glasba na našem valu. 16.30 Za najmlajše. 17.05 Deželni solisti. 18.05 »Dvigalo«. Igra.

Četrtek: 8.05 Tjavidan. 9.30 Nekoč je bilo. 9.40 Koncert. 14.10 Mladina. 14.20 Glasba na našem valu. 16.30 Za najmlajše. 17.05 Koncert. 18.05 Obrazi slov. povojnega pripovedništva. 18.25 Primorska poje 77.

Petek: 8.05 Tjavidan. 9.30 Potresi v zgodovini naše dežele. 9.40 Koncert. 14.10 Mladina. 14.20 Glasba na našem valu. 16.30 Za najmlajše. 17.05 Deželni skladatelji. 18.05 Gradovi na Goriškem. 18.25 Domači zvoki.

Sobota: 8.05 Tjavidan. 9.30 Nekoč je bilo. 9.40 Koncert. 14.05 Tekmujte s Petrom. 15.35 Poslušajmo spet. 17.05 Iz Beethovnovih del. 18.05 »Med goriškimi begunci v Makedoniji«, drama. 18.45 Vera in naš čas.

DAROVI

Za sklad Katoliškega glasa: mož Lojze in hčerka Anita ob prvi obletnici smrti nepozabne žene in mame Alojzije Legiša 10.000; prijatelj lista iz Nemčije 72.000; Chemeli 2.000; Milena Cavdek 12.000; Luigia Skočir, Milan, 7.000; prof. J., Trst, 50.000 lir.

Za Katoliški dom: N. N. 50.000; K. K. 10.000; N. N. 10.000; M. Z. 20.000; N. N. 50.000; Marijina družba 15.000; N. N. 4.000; N. N. 2.000; N. N. 2.000; N. N. 4.000; N. N. 2.000; N. N. 10.000 lir.

Za Alojzijevešče: Jožko Batič, ZDA, 100 dolarjev.

Ob zlati maši g. Friderika Zorna so darovali: M. E. za Zavod sv. Družine in za Alojzijevešče po 10.000; N. N. za Alojzijevešče in Zavod sv. Družine po 10.000 lir.

I. M. in P. darujeta za Alojzijevešče in za cerkev sv. Ivana v Gorici po 5.000 lir.

N. N., Sovodnje, v zahvalo sv. Jožefu za Zavod sv. Družine in za Alojzijevešče po 5.000 lir.

V počastitev spomina Antona Mamolo daruje Felicita Vodopivec za sklad Katoliškega glasa, za potresence po g. Gorkiču in za Slovensko skupnost po 10.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: Iva Ščuka 10.000 v počastitev pok. Pavle Kolenc-Shiviz, Giraldo Pina 2.000 lir v spomin pok. Antona Mamolo.

Za cerkev na Banah: Karel Škerlavaj ob krstu Tatjane 10.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: Marta Malalan 1.000; Ernest Brissi ob krstu hčerke Danijele za zastavo sv. Jerneja 10.000; Stefanija Rebec v isti namen 5.000; razni 5.000 lir.

Za misijon p. Kosa: Dragica Malalan, Opčine, 10.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Listnica uredništva. Prejeli smo pismo, ki se začneja: »Prosim da bi na odgovor k pojasnilu v prejšnjem Glasu objavili naslednji popravek...« Sledi pismo, namesto podpisa pa »Nekdo, ki je bil prisoten«. Ta »Nekdo, ki je bil prisoten«, naj ima toliko poguma, da se bo vsaj za urednike tudi podpisal. Pri vseh listih velja načelo, da se nepodpisani prispevki ne objavljajo. Po njem se ravnamo tudi mi.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 100 lir, osmrtnice 150 lir, k temu dodati 14 % davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo